

Výkonné odrůdy sóji se prosadily

inzerce V posledních letech v celé Evropě včetně České republiky rostou plochy oseté sójou. Důvodů je několik. Zemědělci si v řadě případů zajišťují krmivovou základnu pro vlastní živočišnou výrobu, vypěstovanou sóju není problém zpeněžit, tuzemská sója je GMO free. Společnost SELGEN, a. s., se prodejem osiva sóji začala zabývat poprvé před šesti lety. V roce 2023 již získala podíl na trhu 23,5 %.

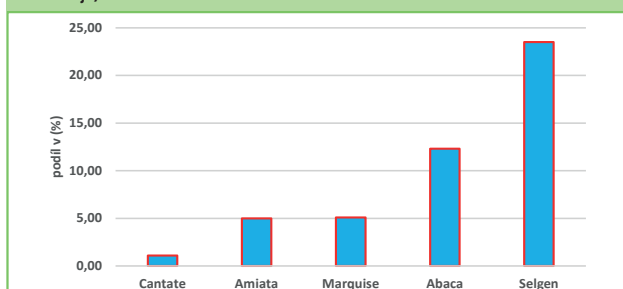
Komplexní nabídka odrůd

Po třech letech hledání ideálních odrůd pro tuzemské podmínky se podařilo řadou pokusů vybrat nejvhodnější z dostupného sortimentu. Projevilo se to i zastoupením na množitelských plochách, kde Selgen v roce 2023 získal podíl 23,5 % (ÚKZÚZ, SDO luskoviny 2024, přihlášené množitelské plochy 2023 – graf). V portfoliu má Selgen zařazené rané a velmi rané odrůdy, které jsou zárukou úspěšné sklizně – konec září až začátek října. Kromě ranosti splňují i další nejdůležitější ukazatel – vysoký výnos s minimálními meziročníkovými výkyvy. Všechny odrůdy mají žlutý pupek, takže nenastávají problémy s jejich zpeněžováním.

Marquise je odrůda ze švýcarského šlechtění, osvědčená praxí v našich podmínkách. Snáší i horší půdy v okrajových oblastech pěstování sóji. V roce 2022 prošla úspěšně zkouškami ÚKZÚZ. Vysoký standard výkonu si držela i v roce 2023, kdy dosáhla nejvyššího výnosu ze zkoušených odrůd ve dvouletých a tříletých zkouškách – 109 %. Tím se umístila na druhém místě z 23 odrůd. Mezi nejvýkonnějšími ranými odrůdami se umístila i v SDO průměr let 2020–2023 s výsledkem 112 %. Zaregistrována byla jako nejranější odrůda raného sortimentu. Vyniká i vysokým výnosem N-látek z hektaru. Z hlediska zdravotního stavu má vysokou odolnost k plísni, sklerotiniím a virózám. Výhodou je nasazení prvního lusků ve výšce 13 cm a vysoká odolnost proti praskání lusků – 9 bodů devíti možných.

Abaca je velmi raná odrůda s vysokým potenciálem. Zaregistrována v roce 2020 v Rakousku a již v roce 2022 také v ÚKZÚZ. Ve zkouškách překvapila mimořádným průměrným výnosem semene za roky 2020–2021, který byl neuvěřitelných 125 %. V SDO 2024 je nejvýkonnější odrůdou velmi

Množitelské plochy sóji 2023 – 1 393 ha (ÚKZÚZ, Seznam doporučených odrůd 2024 – sója)

Pozn.: Množitelská plocha Cantate byla 16,0 ha, vyčleněno z ostatních odrůd = 1,1 %

raného sortimentu – 111 % výnosu ve srovnání s celým sortimentem sóji. Další VR odrůda dosáhla pouhých 93 %. Jestliže rakouští šlechtitelé zvolili pro odrůdu Abaca slogan „nový leader velmi rané kategorie sóji“, měli skutečně pravdu. Kromě ranosti a výnosu vyniká Abaca i odolností k bateriozám (8,1 bodu v ÚKZÚZ), nadprůměrnou odolností k polehání (7,9 bodu), odolností k praskání lusků (9 bodů). Nasazení prvního lusků je 13,8 cm nad zemí. Umožňuje pěstování ve všech oblastech díky své ranosti. **Amiata** je raná odrůda zařazená do skupiny 00-000. Dozrává dva dny po odrůdě Marquise. Amiata byla registrována v roce 2019 v Rakousku a 2020 v Polsku. Pěstuje se u nás již čtvrtým rokem, od roku 2023 je zařazena do registračních zkoušek ÚKZÚZ. Amiata je raná odrůda s nadprůměrnou odolností k polehání i ve špatných podmínkách a má velmi rychlý jarní start. Robustní rostliny se střední výškou mají vysoko nasazený první lusk a odolávají praskání v době dozrávání. Vynikající výnosy již předvedla v registračních zkouškách COBORU (Polsko), kde dosáhla 120 % na průměr pokusu. Vzhledem k pozdějšímu dozrávání, přibližně 5 dnů za odrůdou Abaca, ovšem dosahuje vyšších výnosů. Je vhodná do všech oblastí pěstování s výjimkou těch nejchladnějších.

ho sortimentu v ÚKZÚZ – dosaženo 9 bodů z devíti možných.

Připraveni na jaro

V současné době probíhá sklizeň osiva sóji pro nadcházející sezonu. Množitelské porosty byly letos ve výborném stavu a slibují nadprůměrné výnosy. Vyčištěné osivo je naskladňováno do vaků a následně projde certifikací ÚKZÚZ. Začátkem března bude provedena inokulace hlízkovými bakteriemi, aby doba od očkování do vysetí byla co nejkratší. V roce 2025

Sója Abaca překvapila na poloprovazních pokusech ve Staříči 2023 svou rychlostí dozrávání

Foto autor

Cantate PZO je novinka v oblasti velmi raných, tzn. 000, odrůd. Registrována byla v roce 2020 v Německu (šlechtitel IGP), od roku 2022 ve zkouškách ÚKZÚZ. Vyniká špičkovým obsahem bílkovin: 44,11 %, který je nejvyšší ve zkouškách ÚKZÚZ 2022 (VR sortiment). Dosáhla vynikajícího výsledku v prvním roce zkoušek v ÚKZÚZ 2022 – 112 % výnosu semene (velmi raný sortiment). Cantate PZO je odrůda s robustními rostlinami, semena má se světlým pupkem. Významnou vlastností je bezproblémové vzházení a rychlý jarní start růstu. Z hlediska zdravotního stavu je důležitá odolnost k bakteriózám sóje – 8,3 bodu a plísni sóje – 8,5 bodu. Nasazení prvního lusků nad zemí je 13,2 centimetrů. Pro sklizeň je velmi důležitý faktor nejvyšší odolnosti proti praskání lusků ze zkoušené-

hoze již naprostá většina osiva ošetřena přípravkem LIQUIFIX 120, který je z produkce firmy Legume technology, Velká Británie. Tento inokulant ve spojení s aktivátorem COLOURFIX zaručí životnost bakterií na semeni až 120 dnů. Kromě toho osivo získá i, pro Selgen typickou, modrou barvu. Osivo bude prodáváno ve vacích po 500 kg, v případě potřeby je možné vyrobit i vak menší.

Selgen v hledání nových odrůd vhodných pro tuzemský trh nezháhl. V letošním roce opět otestoval řadu novošlechtění. Z nich nejvýkonnější a zároveň nejranější byly již loni vybrány do registračních zkoušek a předpokládáme, že v průběhu příštích dvou let budou uvedeny do praxe. *

Miroslav Vrabec,
Selgen, a. s.